

Seyyid Abdülhakîm Arvasî Hazretleri'nin Menkıbe ve Kerametleri

Abdülhakîm Arvasî hazretleri; zâhir ve bâtın ilimlerinde kâmil ve dört mezhebin fıkıh bilgilerinde mahir büyük bir İslâm âlimi idi. Hicrî 1281 (m.1865)'de Başkale'de doğdu. 27 Kasım 1943'de Ankara'da vefât etti. Kabri Ankara yakınlarındaki Bağlum nahiyesindedir. Seyyid oldukları Irak'taki şer'î mahkeme defterlerinde yazılıdır. Abdülhakîm Arvasî hazretleri, o zamanın ilim ve irfan merkezi olan Irak'ın muhtelif yerlerinde yüksek âlimlerden sarf, nahiv, lûgat, mantık, münâzara, beyan, riyâziye, hendese, meâni, bedi, kelâm, tefsir, hadîs, fıkıh, tasavvuf gibi dersleri okuyup 1883 senesinde icâzet alarak memleketine döndü. Daha sonra Arvas'a giderek yüksek tahsilini zamanın en büyük âlimi Seyyid Fehim-i Arvasî "rahmetullahi aleyh" hazretlerinin huzurunda tamamladı. Başkale'de kendi parası ile bir medrese kurarak 29 yıl ders okuttu.

1914'de Ruslar Doğu'yu işgal edince İstanbul'a geldi. 1919'da Medrese-tül Mütchassisîn'e, yani İlahiyat Fakültesi'ne Müderris (Ordinaryüs Profesör) olarak tayin edildi. İstanbul'da çeşitli câmilerde senelerce ilim neşretti. Pek çok kerâmetleri görüldü.

Siyâsete hiç karışmadı. Hükûmete karşı gelenlerden, bölücülük yapanlardan nefret ederdi. "30 sene İstanbul câmilerinde iman bilgilerini, İslâmın güzel ahlâkını anlatmaya çalıştım." buyurmuştur. Sahte tarikatçılar ve cahil tekke şeyhleri ile hiç görüşmez; gençleri, İslâm bilgilerini öğrenmeye, herkese iyilik etmeye, memlekete, millete, devlete faydalı olmaya teşvik ederdi. Menkıbe ve kerametlerinden bazıları şunlardır:

Sultan, sana selâm ediyor ve iftara çağırıyor

Menkıbe 1: Sultan Vahideddin Han, kendisini çok sever, takdir eder ve dualarını isterdi. Nitekim Seyyid Abdülhakim Efendi hazretleri şöyle anlatır:

"Memleketin işgal altında bulunduğu ve Kurtuluş Savaşı'nın başladığı günlerdi... Beşiktaş'taki Sinan Paşa Camisi'nden; vaaz ettikten sonra çıkıyordum ki kapı önünde duran bir saray arabasından kibar bir bey inip 'Sultan, sana selâm ediyor ve iftara çağırıyor' dedi ve arabayla saraya gittik. Ayrıca İstanbul'un seçilmiş vaizleri ve imamları da çağırılmıştı... Yemekten sonra ser muhasip/(başkâtip) geldi ve Sultan'ın selâmı var... Hepinizden; Anadolu'da kâfirlerle çarpışan (Kuva-yı milliye)'nin galip gelmesi için dua etmenizi ve Anadolu'daki mücahitlere para ve dua ile yardım etmeleri; eli silâh tutanların onlara katılmaları için milleti teşvik etmenizi rica ediyor' dedi. Bu emir üzerine çok kimseyi Anadolu'ya gönderdim ve çok da yardım yapılmasına sebep oldum."

Abdülhakim Efendi nerede?

Menkıbe 2: Bir defasında da Sultan Vahideddin Han, ramazan-ı şerif ayında Resulullah Efendimizin (sallallâhü aleyhi ve sellem) mübarek Hırka-i seâdetlerinin bulunduğu odayı ziyaret edecekti ki Seyyid Abdülhakim Efendi hazretlerini de davet etti. Diğer ileri gelen devlet adamları ve din adamları da oradaydı... Oraya Abdülhakim Arvasi hazretleriyle gelen Şakir Efendi şunları anlatır:

"Sultan tam Hırka-yı Seâdet'in bulunduğu odanın kapısına gelince 'Abdülhakim Efendi nerede?' diye sordu ve orada bulunan kalabalık halk da birbirlerine bakiştılar; zira o isimde birini tanımıyorlardı... Geriye doğru haber verdiler... Abdülhakim Efendi kendisini tanıttı -Sultan sizi istiyor- deyince hemen yol açtılar. Zira Sultan, kendisini bekleyip Peygamber Efendimizin "Hırka-yı Seâdetleri"nin bulunduğu odaya girdiler ve beraber oldukları hâlde ziyaret ettiler ve çıkınca Sultan, teberrüken/bereketlenmek için orada bulunanlara birer mendil, Abdülhakim Efendiye ise iki mendil hediye etmişler... Ben dış kapıda Efendiyi bekliyordum ki geldiler ve ziyaretlerini anlattılar... 'Sultan herkese bir mendil verdi, bana ise iki tane verdi; birisi senindir' deyip birini bana verdi."

Acaba teyemmüm üzerinde niçin bu kadar duruyor?

Menkıbe 3: Diş hekimi emekli Albay Sabri Bey anlatır: “Abdülhakim Efendi arada bir bana ‘Teyemmüm nasıl yapılır?’ diye göstererek öğretirdi... Kendi kendime ‘Şimdi su olmayan yer yok; acaba teyemmüm üzerinde niçin bu kadar duruyor?’ derdim. Onun vefatından otuz sene sonra ellerimde yara çıktı; hatta bir başparmağımı kestiler ve doktorlar ‘ellerine su vurmayacaksın’ dediler. Bunun üzerine üç sene teyemmümle yani Abdülhakim Efendi’nin gösterdiği şekilde teyemmüm ederek namaz kılmak zorunda kaldım.”

Kütüphane müdürü oldum...

Menkıbe 4: Hâlid Turhan bey anlatır: “Bir gün Abdülhakim Efendinin ziyaretlerine gitmiştim ki kütüphanelerinden bir kitap aldılar; bir yerini açıp bana verdiler ve ‘okuyun’ dediler. Kitap Arapça’ydı ve okumaya çalıştım, ancak yanlış okuduğumda düzeltirlerdi... Bir daha okuttular ve yine yanlışlarımı düzelttiler. Sonra ‘Türkçeye çevirin’ buyurdular; takıldığım çok yerler oldu ve yardım ederek düzelttiler; hatta kendileri tercüme ettiler. Bir daha okutup bir daha tercüme ettirdiler ki iyice anlamıştım... Ancak vefatlarından yirmi sene sonra kütüphane müdürlüğü için Ankara’da imtihana girdim ve imtihanda elime bir Arapça kitap verdiler ve ‘bir yerini açıp okuyun’ dediler. Bir de ne göreyim; ‘Abdülhakim Efendi’nin verdiği kitap ve açtıkları sayfa değil mi!?’ Okudum, tercüme ettim ve imtihanı kazanarak kütüphane müdürü oldum. Ancak imtihandan çıkınca Abdülhakim Efendi’nin bu kerametini görünce hüngür hüngür ağladım.”

Hemen Abdülhakim Efendi’nin nasihatlarını hatırladı

Menkıbe 5: Bir gün Abdülhakim Efendi, Bayezid Camisinde vaaz verirken, konuyla hiç ilgisi olmadığı hâlde "Sizden biriniz; çocuğunu çatıya kiremitler üzerine çıkmış güvercin kovalarken görürse bağırmasın ve güzelliikle ‘Yavrum bak, sana neler getirdim; şeker aldım desin ve onu tutup içeri aldıktan sonra azarlasın’ buyurdu. Vaazı dinleyen Akhisarlı bir zat; içinden ‘şimdi bunun konu ile ne ilgisi var?’ diye geçirdi ve vaazdan sonra evine gidince baktı ki çocuğu evin damına çıkmış, kiremitler üzerinde güvercin yakalama peşinde... Neredeyse kenardan düşecek... Çocuk küçük olup üç dört yaşlarındaydı ki hemen Abdülhakim Efendi’nin nasihatlarını hatırladı ve dediği gibi yaparak çocuk düşmekten kurtuldu.

Kaynak: Türkiye Takvimi 27 Kasım 2011, İlmihal Medeniyeti Kitabı